

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 12 d.*

„Teisminis bendradarbiavimas civilinėse bylose — Jurisdikcija ir teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Ieškinys dėl Europos patento pažeidimo — Speciali ir išimtinė jurisdikcija — 6 straipsnio 1 punktas — Atsakovų daugėtas — 22 straipsnio 4 punktas — Patento galiojimo ginčijimas — 31 straipsnis — Laikinosios arba apsaugos priemonės“

Byloje C-616/10

dėl *Rechtbank's-Gravenhage* (Nyderlandai) 2010 m. gruodžio 22 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gruodžio 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Solvay SA

prieš

Honeywell Fluorine Products Europe BV,

Honeywell Belgium NV,

Honeywell Europe NV

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský, (pranešėjas), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ir D. Šváby,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorė K. Sztranc-Sławiczek, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. lapkričio 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Solvay SA*, atstovaujamos *advocaten* W. A. Hoyng ir F. W. E. Eijsvogels,
- *Honeywell Fluorine Products Europe BV*, *Honeywell Belgium NV* ir *Honeywell Europe NV*, atstovaujamos *advocaten* R. Ebbink ir R. Hermans,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

* Proceso kalba: olandų.

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos S. Chala,
— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Centeno Huerta,
— Europos Komisijos, atstovaujamos A.-M. Rouchaud-Joët ir R. Troosters,
susipažinęs su 2012 m. kovo 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 6 straipsnio 1 punkto, 22 straipsnio 4 punkto ir 31 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Solvay SA*, įsteigtos Belgijoje (toliau – *Solvay*), vienos šalies, ir *Honeywell Fluorine Products Europe BV*, įsteigtos Nyderlanduose, *Honeywell Belgium NV* ir *Honeywell Europe NV*, abiejų įsteigtų Belgijoje (toliau visos kartu – bendrovės *Honeywell*), kitos šalies, dėl tariamo įvairių Europos patento dalių pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Miuncheno konvencija

- 3 1973 m. spalio 5 d. Miunchene pasirašyta Europos patentų išdavimo konvencija (toliau - Miuncheno konvencija), kaip nurodoma jos 1 straipsnyje, „sukuriama bendra Susitariančiųjų Valstybių teisės sistema, taikoma išradimų patentų išdavimui“.
- 4 Be bendrų išdavimo taisyklių, Europos patentą reglamentuoja kiekvienos Susitariančiosios Valstybės, kuriai jis buvo išduotas, nacionalinės teisės aktai. Šiuo klausimu Miuncheno konvencijos 2 straipsnio 2 dalis skelbia:

„Kiekvienoje Susitariančiojoje Valstybėje jai išduotas Europos patentas galioja pagal tuos pačius reikalavimus kaip ir tos valstybės išduotas nacionalinis patentas, ir jam taikomi tie patys reikalavimai <...>.“

- 5 Dėl teisių, kurias Europos patentas suteikia jo savininkui, šios Konvencijos 64 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1) <...> Europos patentas nuo jo išdavimo paskelbimo Europos patentų biuletenyje dienos kiekvienoje Susitariančiojoje Valstybėje, kuriai jis yra išduotas, savininkui suteikia tokias pat teises, kokias jam suteiktų toje valstybėje išduotas nacionalinis patentas.

<...>

- 3) Europos patento pažeidimai nagrinėjami pagal nacionalinius įstatymus.“

Sąjungos teisė

- 6 Reglamento Nr. 44/2001 11, 12, 15 ir 19 konstatuojamosiose dalyse skelbiama:

„(11)

Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriuose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė. <...>

(12) Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.

<...>

(15) Siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, reikia sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užtikrinti, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai. <...>.

<...>

(19) Reikėtų užtikrinti [1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32, toliau – Briuselio konvencija)] ir šio reglamento tęstinumą ir tuo tikslu nustatyti pereinamąsias nuostatas. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, aiškindamas Briuselio konvenciją, o iš [dalies pakeistas ir peržiūrėtas 1971 m. Protokolas dėl šio Teisingumo Teismo aiškinamojo darbo (OL C 27, 1998, p.28)] turėtų būti toliau taikomas byloms, kurios dar nebus išspręstos įsigaliojus šiam reglamentui.“

- 7 Šio reglamento 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.

2. Asmenims, kurie nėra valstybės narės, kurioje jie nuolat gyvena, piliečiai, taikomos tos valstybės narės piliečiams taikomos jurisdikcijos taisyklės.“

- 8 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“ esančio 6 straipsnio 1 punkte nustatyta:

„Valstybėje narėje [nuolat] gyvenančiam asmeniui byla taip pat gali būti iškelta:

1) kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų, teismuose pagal bet kurio iš jų nuolatinę gyvenamąją vietą, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto, siekiant išvengti atskirų teismo procesų metu priimtų sprendimų nesuderinamumo.“

- 9 Šio reglamento 22 straipsnio 4 punkte numatyta:

„Toliau išvardyti teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į nuolatinę gyvenamąją vietą:

<...>

- 4) teismo procesuose, susijusiuose su patentų, prekės ženklų, dizainų arba kitų panašių teisių registracija arba galiojimu, kurias reikalaujama deponuoti arba registruoti, valstybės narės, kurioje buvo kreiptasi dėl deponavimo arba registravimo, deponavimas arba registravimas buvo atliktas arba pagal Bendrijos dokumento arba tarptautinės konvencijos sąlygas yra laikomas atliktu, teismuose [teismai].

Nepažeidžiant Europos patentų biuro jurisdikcijos pagal [Miuncheno konvenciją], kiekvienos valstybės narės teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į nuolatinę gyvenamąją vietą, teismo procesuose, susijusiuose su bet kurio tai valstybei išduoto Europos patento registravimu arba galiojimu.“

- 10 Šio reglamento 25 straipsnis suformuluotas taip:

„Jeigu valstybės narės teismui pateikiamas reikalavimas, iš esmės susijęs su byla, kuri pagal 22 straipsnį priskiriama išimtinai kitos valstybės narės teismų jurisdikcijai, pirmiau nurodytas teismas savo iniciatyva viešai paskelbia, kad neturi jurisdikcijos.“

- 11 Kaip sakoma to paties reglamento 31 straipsnyje:

„Prašymas dėl laikinųjų, įskaitant ir apsaugos, priemonių, kurias numato tos valstybės įstatymas, taikymo gali būti paduotas valstybės narės teismui, net jeigu pagal šį Reglamentą kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 *Solvay*, Europos patento EP 0 858 440 savininkė, 2009 m. kovo 6 d. *Rechtbank's-Gravenhage* pareiškė ieškinį dėl minėto patento, galiojančio Danijoje, Airijoje, Graikijoje, Liuksemburge, Austrijoje, Portugalijoje, Suomijoje, Švedijoje, Lichtenšteine ir Šveicarijoje, įvairių nacionalinių dalių pažeidimo bendrovėms *Honeywell*, nes jos prekiaavo *Honeywell International Inc.* pagaminta preke HFC-245 fa, identiška prekei, kuri saugoma minėtu patentu.
- 13 Konkrečiai kalbant, *Solvay* kaltina *Honeywell Fluorine Products Europe BV* ir *Honeywell Europe NV* atlikus draudžiamus veiksmus visoje Europoje, o *Honeywell Belgium NV* – atlikus draudžiamus veiksmus Šiaurės ir Vidurio Europoje.
- 14 Procese dėl pažeidimo *Solvay SA* 2009 m. gruodžio 9 d. taip pat pareiškė tarpinį reikalavimą bendrovėms *Honeywell*, prašydama taikyti laikinąją apsaugos priemonę – uždrausti keliose valstybėse narėse teisių pažeidimą, kol bus išspręstas pagrindinis ginčas.
- 15 Per tarpinį procesą atsakovės pagrindinėje byloje teigė, kad nacionalinės aptariamo patento dalys negalioja, tačiau nepradėjo bylos dėl nacionalinių šio patento dalių panaikinimo ir nenurodė, kad ketina ją pradėti, ir neginčijo Nyderlandų teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos priimti sprendimą tiek pagrindiniame, tiek tarpiniame procese.

- 16 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank's-Gravenhage* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Dėl reglamento [Nr. 44/2001] 6 straipsnio 1 punkto:

1. Ar tokiu atveju, kai dvi arba daugiau bendrovių iš skirtingų valstybių narių vienos iš šių valstybių narių teisme nagrinėjamoje byloje kiekviena atskirai kaltinamos pažeidusios tą pačią nacionalinę Europos patento, kuris galioja kitoje valstybėje narėje, dalį, nes atliko draudžiamus veiksmus tos pačios prekės atžvilgiu, egzistuoja skirtinguose procesuose priimtų „sprendimų nesuderinamumo“ galimybė, kaip tai suprantama pagal reglamento [Nr. 44/2001] 6 straipsnio 1 punktą?

Dėl reglamento [Nr. 44/2001] 22 straipsnio 4 punkto:

2. Ar reglamento [Nr. 44/2001] 22 straipsnio 4 punktas taikytinas priimant sprendimą dėl užsienio patentu grindžiamos laikinosios priemonės (kaip antai laikinas keliose valstybėse narėse taikomas pažeidimo draudimas), kai atsakovė tvirtina, kad užsienio patentas, kuriuo remiamasi, negalioja, kartu atsižvelgiant į tai, jog teismas šiuo atveju nepriima galutinio sprendimo dėl patento galiojimo, bet įvertina, kaip šiuo atveju nuspręstų pagal [šio] reglamento 22 straipsnio 4 punktą kompetentingas teismas, o prašymas taikyti laikinąją priemonę – pažeidimo draudimą – atmetamas, jei egzistuoja pagrįsta, pakankamai reali tikimybė, kad kompetentingas teismas panaikintų nagrinėjamą patentą?
3. Ar galimybei taikyti reglamento [Nr. 44/2001] 22 straipsnio 4 punktą byloje, kaip aprašytoji ankstesniajame klausime, taikomi tokie prieštaravimo dėl galiojimo formos reikalavimai, kad Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktas taikomas tik tokiu atveju, kai pagal Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą kompetentingam teismui jau pateiktas arba per teismo nustatytą terminą bus pateiktas ieškinys dėl panaikinimo, ir kad patento savininkas bet kuriuo atveju buvo iškviestas arba bus kviečiamas į teismą, ar vis dėlto pakanka vien pateikti prieštaravimą dėl galiojimo, o jei taip, ar tuomet šiam prieštaravimui taikomi tokie turinio reikalavimai, kad jis turi būti pakankamai pagrįstas ir (arba) šio prieštaravimo pareiškimas negali būti laikomas piktnaudžiavimu?
4. Jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar tokioje byloje, kaip antai aprašyta pirmajame klausime, pateikus prieštaravimą dėl galiojimo, teismas išlieka kompetentingas nagrinėti ieškinį dėl pažeidimo ir atsiranda tokios pasekmės, kad (ieškovui pageidaujant) bylos dėl pažeidimo nagrinėjimas sustabdomas, kol pagal reglamento [Nr. 44/2001] 22 straipsnio 4 punktą kompetentingas teismas priims sprendimą dėl nagrinėjamo patento nacionalinės dalies galiojimo, arba kad ieškinys atmestinas, nes negalima nuspręsti dėl sprendimui priimti svarbaus prieštaravimo, ar vis dėlto pateikus prieštaravimą dėl galiojimo teismas praranda jurisdikciją nagrinėti ir patį ieškinį dėl pažeidimo?
5. Jei į [antrąjį] klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar savo jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo taikyti laikinąją priemonę, grindžiamą užsienio patentu (kaip antai keliose valstybėse taikomas pažeidimo draudimas), dėl kurio pateiktas prieštaravimas dėl šio patento galiojimo, arba (jei būtų nuspręsta, kad Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 dalies taikymas nepaveikia *Rechtbank[s]-Gravenhage*] kompetencijos nagrinėti ieškinį dėl pažeidimo) savo jurisdikciją priimti sprendimą dėl prieštaravimo dėl užsienio patento galiojimo nacionalinis teismas gali kildinti iš Reglamento Nr. 44/2001 31 straipsnio?
6. Jei į [penktąjį] klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokie faktai ar aplinkybės reikalingi, kad būtų galima pripažinti, jog egzistuoja [1998 m. lapkričio 17 d.] Sprendimo *Van Uden* [(C-391/95, Rink. p. I-7091)] 40 punkte minima reali sąsaja tarp prašomų taikyti priemonių dalyko ir Susitariančiosios Valstybės teismo, į kurį kreiptasi, teritorinės jurisdikcijos?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 17 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad tokia situacija, kai dvi arba daugiau skirtingose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių vienos iš šių valstybių narių teisme nagrinėjamoje byloje kiekviena atskirai kaltinamos pažeidusios tą pačią nacionalinę Europos patento, kuris galioja kitoje valstybėje narėje, dalį, nes atliko draudžiamus veiksmus tos pačios prekės atžvilgiu, gali lemti atskiruose teismo procesuose priimtų „sprendimų nesuderinamumą“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 18 Pirmiausia primintina, kad siekiant išvengti atskiruose teismo procesuose priimtų sprendimų nesuderinamumo Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punkte numatyta, jog, kai yra keli atsakovai, atsakovui byla gali būti keliami bet kurio iš jų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto.
- 19 Kalbant apie Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punkte numatytos jurisdikcijos taisyklės tikslą, pažymėtina, kad ji, remiantis šio reglamento 12 ir 15 konstatuojamosiomis dalimis, numatyta siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą, maksimaliai sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir išvengti sprendimų, kurie būtų nesuderinami, jei bylos būtų nagrinėjamos atskirai (žr. 2011 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Painer*, C-145/10, Rink. p. I-12533, 77 punktą).
- 20 Be to, ši specialios jurisdikcijos taisyklė turi būti aiškinama atsižvelgiant, viena vertus, į Reglamento Nr. 44/2001 11 konstatuojamąją dalį, pagal kurią jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso atsakovo gyvenamosios vietos teismui, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriose dėl bylinėjimosi dalyko arba šalių autonomijos pateisinamas kitokio susiejimo kriterijaus taikymas (žr. 2007 m. spalio 11 d. Sprendimo *Freeport*, C-98/06, Rink. p. I-8319, 36 punktą).
- 21 Kita vertus, ši speciali jurisdikcijos taisyklė, kadangi ja nukrypstama nuo Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnyje įtvirtinto principo, kad jurisdikcija priklauso atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismui, turi būti aiškinama siaurai ir negalima jos aiškinti plačiau, nei minėtame reglamente aiškiai numatyti atvejai (žr. minėto Sprendimo *Painer* 74 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 22 Be to, ši taisyklė neturėtų būti aiškinama siekiant ją taikyti taip, kad ieškovas galėtų pateikti reikalavimą keliems atsakovams vien tam, kad vienam iš jų byla nebūtų iškelta jo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisme (šiuo klausimu žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Kalfelis*, 189/87, Rink. p. 5565, 8 ir 9 punktus; 1998 m. spalio 27 d. Sprendimo *Réunion européenne ir kt.*, C-51/97, Rink. p. I-6511, 47 punktą ir minėto Sprendimo *Painer* 78 punktą).
- 23 Būtent nacionalinis teismas turi įvertinti, ar tarp skirtingų jam nagrinėti pateiktų reikalavimų yra sąsaja, t. y. ar yra nesuderinamų sprendimų rizika, jeigu šie reikalavimai būtų nagrinėjami atskirai, ir tuo tikslu atsižvelgti į visas reikiamas bylos aplinkybes (žr. minėto Sprendimo *Freeport* 41 punktą ir minėto Sprendimo *Painer* 83 punktą).
- 24 Tačiau šiuo aspektu Teisingumo Teismas pažymėjo, jog tam, kad būtų galima sprendimus laikyti potencialiai nesuderinamais, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punktą, nepakanka, kad ginčas būtų išspęstas skirtingai, dar reikia, kad skirtingai būtų išspręsta tokia pati faktinė ir teisinė situacija (žr. minėto Sprendimo *Freeport* 40 punktą; minėto Sprendimo *Painer* 79 punktą ir 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Roche Nederland ir kt.*, C-539/03, Rink. p. I-6535, 26 punktą).

- 25 Dėl vertinimo, ar egzistuoja tokia pati situacija, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, viena vertus, jog negalima daryti išvados apie tokios pačios faktinės situacijos egzistavimą, jeigu atsakovai skiriasi, o skirtingose Susitariančioiose Valstybėse atlikti patento pažeidimo veiksmai, kuriais jie kaltinami, nėra tie patys. Kita vertus, jis nusprendė, kad negalima daryti išvados apie tokios pačios faktinės situacijos egzistavimą, kai keliuose skirtingų Susitariančiųjų Valstybių teismuose iškeliomos bylos dėl kiekvienoje iš šių valstybių išduoto Europos patento pažeidimo prieš nuolat šiose valstybėse gyvenančius atsakovus už jų nuolatinėje gyvenamojoje teritorijoje tariamai atliktus veiksmus (žr. minėto Sprendimo *Roche Nederland ir kt.* 27 ir 31 punktus).
- 26 Iš tikrųjų, kaip matyti iš Miuncheno konvencijos 2 straipsnio 2 dalies ir 64 straipsnio 1 dalies, Europos patentas toliau reglamentuojamas kiekvienos Susitariančiosios Valstybės, kuriai jis išduotas, nacionalinės teisės aktais. Todėl, kaip matyti iš šios konvencijos 64 straipsnio 3 dalies, bet koks ieškinyš dėl Europos patento pažeidimo turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į kiekvienoje valstybėje, kuriai šis patentas išduotas, galiojančius nacionalinės teisės aktus (minėto Sprendimo *Roche Nederland ir kt.* 29 ir 30 punktai).
- 27 Iš tokios, kaip antai pagrindinė, bylos ypatybių išplaukia, jog yra tikimybė, kad ginčas bus išspręstas skirtingai esant tokiai pačiai faktinei ir teisei situacijai, todėl negalima atmesti, jog dėl šio skirtumo gali būti priimti nesuderinami sprendimai, jeigu bylos būtų nagrinėjamos atskirai.
- 28 Kaip savo išvados 25 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tuo atveju, jeigu Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punktas nebūtų taikytinas, abu minėti teismai turėtų kiekvienas atskirai išnagrinėti nurodytus pažeidimus atsižvelgdami į įvairių valstybių teisės aktus, reglamentuojančius įvairias nacionalines Europos patento dalis, kurios tariamai yra pažeistos. Pavyzdžiui, jie turėtų pagal tą pačią Suomijos teisę įvertinti bendrovių *Honeywell* padarytą Europos patento Suomijos dalies pažeidimą dėl to, kad Suomijos teritorijoje buvo prekiauta preke, identiška patentu saugomai prekei.
- 29 Esant tokiai situacijai, kokia susiklostė pagrindinėje byloje, siekdamas įvertinti, ar egzistuoja sąsaja tarp skirtingų jam pateiktų reikalavimų, taigi ir nesuderinamų sprendimų rizika, jei šie reikalavimai būtų nagrinėjami atskirai, nacionalinis teismas turės, be kita ko, atsižvelgti į dvi aplinkybes: pirma, atsakovės pagrindinėje byloje kiekviena atskirai kaltinamos įvykdžiusios tuos pačius pažeidimus dėl tų pačių prekių ir, antra, šie pažeidimai įvykdyti tose pačiose valstybėse narėse, taigi jais pažeidžiamos tos pačios nacionalinės nagrinėjamo Europos patento dalys.
- 30 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokia situacija, kai dvi arba daugiau skirtingose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių vienos iš šių valstybių narių teisme nagrinėjamoje byloje kiekviena atskirai kaltinamos pažeidusios tą pačią nacionalinę Europos patento, kuris galioja kitoje valstybėje narėje, dalį, nes atliko draudžiamus veiksmus tos pačios prekės atžvilgiu, gali lemti atskiruose teismo procesuose priimtų sprendimų nesuderinamumą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Nuspręsti, ar egzistuoja tokia rizika, turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas bylos aplinkybes.

Dėl antrojo klausimo

- 31 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktas taikytinas priimant sprendimą dėl užsienio patentu grindžiamos laikinosios priemonės (kaip antai laikinas keliose valstybėse narėse taikomas pažeidimo draudimas), kai atsakovės pagrindinėje byloje tvirtina, kad užsienio patentas, kuriuo remiamasi, negalioja, kartu atsižvelgiant į tai, jog teismas tokiu atveju nepriima galutinio sprendimo dėl patento galiojimo, bet įvertina, kaip šiuo atveju nuspręstų pagal šio reglamento 22 straipsnio 4 punktą kompetentingas

teismas, o prašymas taikyti laikinąją priemonę – pažeidimo draudimą – bus atmestas, jei teismas manys, jog egzistuoja pagrįsta ir pakankamai reali tikimybė, kad kompetentingas teismas panaikins nurodomą patentą.

- 32 Iš pačios prejudicinio klausimo formuluotės ir iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje keliamas esminis klausimas yra susijęs su laikinosios priemonės priėmimo procedūra, reglamentuojama Reglamento Nr. 44/2001 31 straipsnyje numatyta jurisdikcijos taisykle.
- 33 Todėl pateiktą klausimą reikia suprasti kaip iš esmės skirtą išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą turi būt aiškinamas taip, jog tokiomis aplinkybėmis, kaip antai susiklostė pagrindinėje byloje, jis draudžia taikyti šio reglamento 31 straipsnį.
- 34 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad iš Reglamento Nr. 44/2001 31 straipsnio matyti, jog valstybės narės teismui leidžiama nuspręsti dėl laikinųjų, įskaitant ir apsaugos, priemonių taikymo, net jeigu pagal šį reglamentą kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.
- 35 Be to, kaip matyti iš Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punkto, jame įtvirtinama išimtinės jurisdikcijos taisyklė, jog procesuose, susijusiuose su patentų registracija arba galiojimu, jurisdikciją turi tik valstybės narės, kurioje buvo kreiptasi dėl deponavimo arba registravimo, deponavimas arba registravimas buvo atliktas arba pagal Bendrijos dokumento arba tarptautinės konvencijos sąlygas yra laikomas atliktu, teismai.
- 36 Pirmiausia dėl Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punkto ir 31 straipsnio formuluočių reikia pasakyti, jog šiomis nuostatomis reglamentuojamos skirtingos situacijos ir kiekviena jų turi skirtingą taikymo sritį. 22 straipsnio 4 punktą skirtas suteikti jurisdikciją spręsti ginčus aiškiai apibrėžtoje srityje, o 31 straipsnis taikytinas neatsižvelgiant į jurisdikciją dėl bylos esmės.
- 37 Be to, šiose dviejose nuostatose nėra nuorodų viena į kitą.
- 38 Toliau, kalbant apie Reglamento Nr. 44/2001 struktūrą, reikia pabrėžti, kad šios nuostatos įtrauktos į Reglamento Nr. 44/2001 II skyrių „Jurisdikcija“ ir yra „specialiosios nuostatos“, palyginti su šio skyriaus 1 skirsnyje įtvirtintomis „bendrosiomis nuostatomis“.
- 39 Tačiau nėra nieko, kas rodytų, jog šios nuostatos gali būti laikomos bendrąja ir specialiąja viena kitos atžvilgiu. Jos iš tiesų priklauso dviem skirtingiems to paties II skyriaus skirsniams: atitinkamai 6 ir 10 skirsniams.
- 40 Vadinas, Reglamento Nr. 44/2001 31 straipsnis turi savarankišką taikymo sritį, palyginti su šio reglamento 22 straipsnio 4 punktu. Kaip konstatuota šio sprendimo 34 punkte, šis 31 straipsnis taikomas tuomet, kai į teismą, kuris neturi jurisdikcijos dėl bylos esmės, kreipiamasi su prašymu taikyti laikinąsias arba apsaugos priemones, todėl minėtas 22 straipsnio 4 punktą, kuris susijęs su jurisdikcija dėl bylos esmės, iš principo negali būti aiškinamas taip, kad remiantis juo galima nukrypti nuo 31 straipsnio ir atitinkamai jo netaikyti.
- 41 Vis dėlto reikia išnagrinėti, ar Teisingumo Teismo pateiktas Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punkto išaiškinimas neveda prie kitokios išvados.
- 42 Būtina priminti: kadangi nuo šiol, kiek tai susiję su santykiais tarp valstybių narių, Konvenciją pakeičia Reglamentas Nr. 44/2001, Teisingumo Teismo pateiktas Briuselio konvencijos nuostatų išaiškinimas taikomas ir šio reglamento nuostatomis, kai šių Bendrijos dokumentų nuostatas galima laikyti lygiavertėmis (žr., be kita ko, 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Zuid-Chemie*, C-189/08, Rink. p. I-6917,

18 punktą; 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *German Graphics Graphische Maschinen*, C-292/08, Rink. p. I-8421, 27 punktą ir 2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Realchemie Nederland*, C-406/09, Rink. p. I-9773, 38 punktą).

- 43 Pažymėtina, kad Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą, kuris svarbus nagrinėjant šį klausimą, atspindi tą pačią sistemą kaip ir Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punktą, be to, jie suformuluoti beveik vienodai. Atsižvelgiant į šį lygiavertiškumą, pagal šio reglamento 19 konstatuojamąją dalį svarbu užtikrinti jų aiškinimo tęstinumą (žr. pagal analogiją 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Draka NK Cables ir kt.*, C-167/08, Rink. p. I-3477, 20 punktą; 2009 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Ilsinger*, C-180/06, Rink. p. I-3961, 58 punktą ir minėto Sprendimo *Zuid-Chemie* 19 punktą).
- 44 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas savo 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *GAT* (C-4/03, Rink. p. I-6509) 24 punkte plačiai aiškino Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punktą, siekdamas užtikrinti jo praktinį naudingumą. Jis nusprendė, kad, atsižvelgiant į šios nuostatos vietą šios konvencijos sistemoje ir siekiamą tikslą, šioje nuostatoje numatytos jurisdikcijos taisyklės yra išimtinio ir imperatyvaus pobūdžio, kuris lemia jų specialų privalomumą tiek ginčo šalims, tiek teisėjui.
- 45 Teisingumo Teismas, be kita ko, nutarė, kad Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punkte numatyta išimtinė jurisdikcija turi būti taikoma, nesvarbu, kokiomis procesinėmis aplinkybėmis iškeliamas klausimas dėl patento galiojimo: pateikiant ieškinį ar pareiškiant prieštaravimą, bylos iškėlimo momentu ar vėlesnėse stadijose (žr. minėto Sprendimo *GAT* 25 punktą).
- 46 Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, jog Briuselio konvencijos sistemoje pripažinus galimybę priimti sprendimus, kuriuose kiti nei patento išdavimo valstybės teismai kaip atskirą klausimą išspręstų šio patento galiojimo klausimą, padidėtų vienas kitam prieštaraujančių sprendimų pavojus, kurio Konvencija kaip tik ir siekiama išvengti (žr. minėto Sprendimo *GAT* 29 punktą).
- 47 Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo pateiktą platų Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 punkto išaiškinimą, į vienas kitam prieštaraujančių sprendimų pavojų, kurio šia nuostata siekiama išvengti, ir į Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 dalies bei Briuselio konvencijos 16 straipsnio 4 dalies turinio lygiavertiškumą, konstatuotą šio sprendimo 43 punkte, reikia manyti, kad Reglamento Nr. 44/2001 25 straipsnyje, kuriame aiškiai nurodomas šio reglamento 22 straipsnis, įtvirtintos jurisdikcijos taisyklės ir kitų jurisdikcijos taisyklių, pvz., įtvirtintų šio reglamento 31 straipsnyje, taikymui gali turėti įtakos Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punkto specialus privalomumas, apie kurį kalbėta šio sprendimo 44 punkte.
- 48 Taigi reikia išsiaiškinti, ar speciali Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punkto taikymo sritis, kaip ją išaiškino Teisingumo Teismas, turi įtakos šio reglamento 31 straipsnio taikymui situacijoje, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje dėl pažeidimo, kurioje, kaip atsakovų prieštaravimas dėl laikinosios priemonės (pažeidimo draudimo keliose valstybėse narėse) taikymo, keliamas atskiras Europos patento negaliojimo klausimas.
- 49 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad, pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo, teismas, kuriam pateiktas atskirasis klausimas, nepriims galutinio sprendimo dėl nurodomo patento galiojimo, bet įvertins, kaip šiuo atveju nuspręstų pagal Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą kompetentingas teismas, ir atsisakys taikyti prašomą laikinąją priemonę – pažeidimo draudimą, jei manys, jog egzistuoja pagrįsta ir pakankamai reali tikimybė, kad kompetentingas teismas panaikins nagrinėjamą patentą.
- 50 Tokiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad nėra vienas kitam prieštaraujančių sprendimų pavojus, apie kurį užsiminta šio sprendimo 47 punkte, nes tarpinis sprendimas, kurį teismas priima dėl atskiro jam pateikto klausimo, neturės jokios įtakos sprendimui, kurį dėl ginčo esmės priims pagal Reglamento

Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktą kompetentingas teismas. Vadinasi, priėžastys, dėl kurių Teisingumo Teismas plačiai aiškino Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punkte numatytą jurisdikciją, nereikalauja, kad atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, šio reglamento 31 straipsnis būtų netaikomas.

- 51 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad aplinkybėmis, kaip antai susiklostė nagrinėjamoje byloje, jis nekliudo taikyti šio reglamento 31 straipsnio.

Dėl trečiojo–šeštojo prejudicinių klausimų

- 52 Atsižvelgiant į atsakymą į antrąjį klausimą, nebėra reikalo atsakyti į trečiąjį–šeštąjį klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 6 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokia situacija, kai dvi arba daugiau skirtingose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių vienos iš šių valstybių narių teisme nagrinėjamoje byloje kiekviena atskirai kaltinamos pažeidusios tą pačią nacionalinę Europos patento, kuris galioja kitoje valstybėje narėje, dalį, nes atliko draudžiamus veiksmus tos pačios prekės atžvilgiu, gali lemti atskiruose teismo procesuose priimtų sprendimų nesuderinamumą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Nuspręsti, ar egzistuoja tokia rizika, turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas bylos aplinkybes.**
- 2. Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnio 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip antai susiklostė nagrinėjamoje byloje, jis nekliudo taikyti šio reglamento 31 straipsnio.**

Parašai.